

Wissenshafte Daten.

Isskaidrojums un atbilde uz Q. B. skolot.
G. Kermel kā rakstu, Balt. Semk. 2. num.

Balt. Seni. 48. num. p. g. par teatri un weef. wal. runadams es faziju, ka tas it nebuht naw nepeeklahjigi. kad skolotajs pee teatra un weef. wokaru isrihlofchanahm dalibu nem (G. R. l. to par nepeeklahjigu tura) un turpat ari nosauzu G. R. l. domas par wezahm. nosirmojuschahm, lam G. R. l. pilnigi peekriht fazidoms: „es neatrodos weens schini stahwolki, bet, ka es apleezinot, tanis efot — bes wiaa — wehl dauds zitu. Ja, zeen. G. R. l. Jums ir taijniba, to paschu aridsan es falu, ka teatrim un weef. wal. — bes Jums — ir wehl dauds eenaidneeku un „tuhlofch gadu meera waliss“ buhwetassis, Busch l., waretu buht wiiseem tahdeem par presidenti un ihsto aifstahwetaju.

Dahlat L. B. skloot. G. K. l. brihnahs, kur es efot
wina domas par teatri un weef. val. sinat dabujis, wirsch
par to ne-efot it netur spreidis, bes ween Balt. Semk. 43.
num. Nesmu, kas G. K. l. ir tahdu behrniščigū brihn-
iščanos prahītā eedehstijis, waj gan wirsch doma, ka es
faut lahdā „Leputrija“ dīshwotu un Latv. laikraštus ne-
mas nelāžtu?! Es laſu wiſus Latv. laikraštus (bes weeu
Latv. Av. Leep. Past. un Latv. t. heedra) un Balt. Sem-
kovis ir weens no man patihkomakajeem un mihlakajeem

loikraksteem, es wina labprahf lafu un tapehz ar weenigi is Balt. Seml. Juhsu domas par teatri un weef. wak. dabuji sinat, jo Juhsu personu wehl ne-esmu nelad redsejis un tahdā wihsē pee Juhsu personigeem „naidneeleem“ ne tahdā sinā newaru tift preeflaitits, het Juhsu domu pretineeks gan esmu. Juhs, zeen. G. R. f. faleet, ka skolot, nedrihilstot pazeltees par teatra bajazo... (woj Juhs ari sineet, ko bajazo nosihmē?!?) ja negribot skahdet sawai skolotaju nopeetnibai behrni un wezaku azis. Skolot, par teatra „bajazo“ gan nedrihilst un aridsan newar pazeltees, jo ar Juhsu „bajazo“ teatrim naw nekahdu darishanu, bet par akteeri gan wiafsch war buht, un zaur to sawoi „skolot, nopeetnibai“ nemas nefkahdehs, ja wina nopeetniba naw no pareisa zela nollihdufe un fa ta fa-eetahs ar ap-fahrtmes nopeetnibu. Domaju, ka skolot, ir ja-audrina behrni preefsch dñshwes un newis til ween preefsch skolas, tamdehl ari skolot, laba preefschihme teizamōs isrihkojumōs ir gauschi derigi un dñlas, nelam nefkahdigas nopeetnibas pilna. Zaur to nemas negribu fazit, la tuhlit Jums, G. R. f. un „teem dauids ziteem“ buhtu „Schuhpu Behrtula“ loma jaistrahda, lura — ka leekahs — Jums gauschi patihk, ne-esmu nelur fazijis, ka satram skolot, ir teatris ja-spehle, bet tikai teizu, ka tas war spehlet, bes ka sawam amatam skahdetu. Latweescheem ir deesgan dauids tahdu lugu, luraas skol. war bes kahdas peedauisschanahs lihds spehlet. Jums, zeen. G. R. f., ir nemas naw jaruhpejahs, ka Juhs ar waru no „galwas un frschu“ glihtoschanaas eestahdes tilfeet us bihni westi, tas buhtu loti nezilwezigi darits, jo Jums jau ir pahr pahreni darba kamehr „120—160 skoleneem“ galwas isglihotojet, (zitur to darot matu greesej) man leekahs, ka galwas un firdis nemas naw eespehjams isgliholtot, warbuht Juhs L. B. skolot. G. R. f. — efekt tam derigu lihdselli atrabuhschi?!

Beidsot Juhs, zeen. G. R. I., sawâ rakstâ, pavifam nöllihestet no ussahkta temata un fahzeet manu parakstito wahrdu us wiſahm puſehm wahrtit un winu groſeet un pulgojeet tik ilgi, famehr beidsot nahzeet pee wehleſchanahs ar personu eepaſhtees, kura ar ſinamu wahrdu ir parakſti-juſehs, fazidama: „ja zeen. Tautmihtla f. pateesi tautu mihlētad neitemis par launu, fa winu luhdſam (meħs?)!“ pee gaſmas, fa winam waram pateiktees par wina mihleſtibū un ſinam wina waronibū zeenit...“ Kas Juhs tee „meħs“ taħbi efet, waj daudj wiru ir? jeb waj L. B. ſkolot. G. R. I. tik pati ſewi ween par „meħs“ dehwè?! Ja tas ta buhtu, tad Jums, G. R. I. atbildu, fa ne-efmu goda kaħ-riġs un tapecħżi peħz Juhsu pateizibahm nemas neilgojoð, jo Juhsu domas par nepareiſahm peerahdibams, es ne-efmu nekahda waronibas darba iħbarijis. Tautmihiſ.

Red. pesshm. Sfo strihdū eesfata m̄ par nobeigtu.

Isskaidrojums meera teesnieschhu zelschanaš
leetā.

Kā sinams, jaunais likums dibina ihpaschus meera teefas aprinkus jeb apgabalus, kas satrīht ar muhsu tagadejēm semes teefas (wirspilsteefas) aprinkeem. Kātrs no ūheiem aprinkeem atkal teek eedalits sinamās nodalās jeb nowadās un preefsch katra nowada zelams weens meera teefnešis. Ja-eweħro nu ir, ka meera teefnesi nezel wið kātrs nowads fawriup, bet teek fastahdita ġelschanas fapulze preefsch wifa meera teefas aprinka, un sħi fapulze eezel wifus nowada teefneschus. Tā tad ari zelamo kandidatu lises now fastahdamas peħġi nowadeem, bet fastah-dama weena kandidatu liste preefsch wifa meera teefas aprinka. Schai kandidatu liste (kas trihs mehneshus preefsch ġelschanahm issfludinajama) eerakstamas wifas per-

sonas, tas meera teesas aprinki dñshwo un kuras pehz li-
kuma war tilt eezeltas meera teesnesha amatā. Tahduš,
tas aprinki nedñshwo, sinams ari newar kandidatu listē ee-
rakstīt, jo kuras tad buhs nemt, kuras iſlaist? Aprinka zel-
ſhanas sapulze nu eezel meera teesneschus preeksh wiseem
aprinka nowadeem, un eezeltee teesneschi tad iſdala nowa-
duš fawā ſtarpa, pee kam sinams teem jaluhko, ko latris
nowada teesnesis dñshwotu fawā nowadā, un ja agrak wina
dñshwotlis tur nebuhtu bijis, winam us fawu nowadu ja-
pahret. Tā tad pee kandidatu listes ſastahdiſhanas gan
nesskatahs us to, waj kandidats dñshwo sinamā nowadā,
bet gan, waj tas dñshwo sinamā meera teesas aprinki.

Ja aprinka zelschanas sapulze gribetu eezelt kahdu
wihru, kas aprinki lihds tam naw dshwojis un tadehk ari
naw usnemis kandidatu listē, wina to waretu isdarit til
zaut weenbalfigu eezelschanu, pee kam eezeltam kandida
tam tad sinams buhtu japahreet us scho aprinki dshwot.

Uz jautajumu, kas darams, kad aprinka naw vihru, kam pēhž likuma nosazītohs ihpaschibas un kam iestīziba (un kad zelsčanas sapulze newar weenotees par kahda ziņa cezelsčanu), likums dod skaidru atbildi. Tāhdās reisēs mēra teesnefis paleek no aprinka sapulzes nezelts, un wizu eezēk Waldoščā Senata pirmais departaments, kas drīkst fawus kandidatus nemt ori iż tāhdeem vihreem, kureem nebūtu likumā nosazīta manta. (B. W.)

12.

Jahnis Tisch.

Sweſchneelam, eewehrojot to leelo lauſchu pulku, kaſ
14. janwari ap puſdeenaſ laiku pa wiſahm Walmeeraſ
eelehm ſteidsahs uſ baſnizu, buhtu gan bijsi ſadomä, fa-
ſchodeen Walmeera ir lahda leela ſwehku deena, jo ſadeh
gan zitabi darba deenä un pee tam wehl aufſta laikä buhtu-
tik daudſ lauzeneelu pulzejuſchees. Bet jau fanahkuſcho-
weentefiſgs un behdigſ iſſkats un daſcha aſara, kaſ no-
riteja tiſlabi jaunam kä wezam, leeziņaja, fa newis preeki,
bet fuhras, geuhtas behdas ir wiņus ſchurp aizinajufchaſ.
Ja, zeen, laſtajs, mehs biſam ſchodeen fanahkuſchi, pa-
rahdit pehdigo mihleſtibu un zeenifchanu ſawam koti mi-
hlotam tauteefcham, Kołmuſchbas walſis ſkolotajam un
Walmeeraſ dſeefmu rotas preeſchneeka weetneelam, Jah-
nim Tosche, kaſ biſa 5. janwari ap puſnalti, gluſhi ne-
gaidot no mums ſchlihreeſ. Nelaikis, kaut gan til 25
gadus ſadſiħwojis, biſa jau ſeſchus gadus kä ſkolotajis,
papreelſch Walmeeraſ pilſehtas, tad Kołmuſchbas walſis
ſkolä pee ſawas tautas jaunäs audſes, kureu tas karſti
mihleja, ar ſewiſhku felmi ſtrahdajis. Wińiſh peedereja
pee teem, kaſ ſwehitas tautiſkos idejos ar attlahteem eero-
tiſcheem ſafneegt ſteidsahs, warbuht fa ari ſchi buhſchana,
kaſ tam daudſ ſirdbeheſtu fagatawoja, biſa pee tam lihdje-
juſi, fa wińa mihleſtibas pilna džiħwiba paſchħas pirmoð
ſpehka gaddoſ, paſchħa ſeedoni, til negaidoſchi iſſiſka.

Nelaitis tika 13. janvarī krehflai metotees no fawas
pehdigās dīshwes weetas — Kolmuishas walts skolas,
leelam Iaušhu pulsam lihdsi ejot, us Walmeras basnizu
pawadits un tur kori starp tschetreem truhwē tehrpteem
karogeem nosikts; ſhe wiram pasneedsa lawru kroni un
dauds, dauds roku steidsās tam fawu mihlestibū parahdit,
gan sahru ar pukem rotadami, gan kori ar eglitehm un
ziteem salumeem puskhodami.

Ap pullsten ½1 kād jau Walmeeras basnīzas plāsfhās telpas tā bija no laudim pilnas, kā tas mehds notišt tik leelās fwēhtku deenās, atskaneja no luktas fehri-gaudoschās ehrgelu floras, kas kopā ar Walmeeras dseesmu rotas jaufka un wihru kora fehrahm ūdi aisgrahbdamahm dseesmahm, sapulzejuſcheem dauds afaru iſspeeda, jo wairak atgahdinadamas miļlo, dahrgo aisgahjeju, kas tagad tur kori brīhwōs no wiſahm behdahm un ruhpēhm duſeja. Pebz garekas mahzitaja runas atskaneja atkal sehraas dseesmu un ehrgelu floras, kas atgahdinaja, ka jau laiks, miļlo aisgahjuſcho uſ pehdigo duſas weetinu pawadit. Tsche-treem karogeem papreeſch ejot, kas tika neli no Walmeeras dseesmu rotas lozelleem, ap diſchaneem lihla rateem, an kurcem zeen. Brandel lgs muhſu miļlu nelaiki pagodinaja, sapulzejahs wixa tuwalee draugi un tā no leelas lauſchū druhsmas — wairak tuhksioſcheem — pawadita, kā tas gan wehl Walmeera nebija piediſhwols, dewahs prozeſīja uſ kapfehtu.

Pee kapa zeen. S. kgs wišpirīms nelaika tuwaleem radeem par apmeerinaščanu runaja, daschus jaukus Deewa wahrdus un tad garakā, siſnigā runā atgahdinaja mihlā aſgahjeja novelnus: ka wiſčh efot preeſčh ſawas tautas, kueu tas karſti mihlejis, ar wiſeem ſpehleem ſtrahdajis, ka wiſa idejas un zenteeni ne-efot lihds ar wiſu miruſčhi, ka taħs efot laiduſčhas bſikas faſnes un ka wiſčh zaur taħm ari turpmak bſiħwofshot muhsu starpā, ka to ar peerahdot tas leelaiß behrnineeku pulks, tas wiſu efot ſapratusčhi un tadehk ſchodeen ſapulzejuſčhees tam ſawu pehdigo mihestibū un zeenifčānu parahdit. — Zeen. S. kgu luħdsu, man peedot, ka wiſa jauko runu neſpehju tiſpat jauki un kaħtig iatħażżejt.

Lai gan bija auksts seemas laiks, tad tomehr pēc šā
lapa to nemas newareja manit, jo tautiešes puku-kopejās,
nebijs savus luteļļīķus saudējusīšas — dašķis rožķu
ķoks un mirtes kruhms bija šchodeen seedus un sakumus
saudējis, kas ar mihleſtības afaram ūlapināti pušķoja
mihlā aīsgobījusīhā pehdigo dusas weetinu. Iļgi wehl
pehž tam, kad mahzitājs bija kapfehtu atstājis, atklaneja
no tureenes sehras, lai gan nemahīligas dzeesmu ūlanaš,
ar kura hīm ūapulzejuſčees lauzineeli weens par otru ūlī-
dīšās mihiłam aīsgabījusīham pehdigo mihleſtību parahdit.

Ukklahti atsīshšānu par nelaika godam pilnu iswadi-
šānu it sevīshki ir pelnījuschi: skolotajs S. ļgs. Rok-
muisčas walsts vezakajs R. ļgs un bāhvmeistars B. ļgs.
kā arī Walmeeras dseefmu rotas jaunkis uu vihru korijs.
Kās viži kopa neko nebija taupījuschi, lai waretu faru
tauteeti, draugu un beedri us to jaunkalo us pēhdigo dusas
weetinu parvadit. — Salda dusā tam!

Rahde lauzenees.

Daschadas finas

No Gefechtes

Rigas juhras-līkumā šķim brihscham atrodotees, ledū eekalufhi, diwi Anglu tvaikoni: „Leo,” kapteinis Dennifons, un „Silvio,” kapteinis Standidge, abi is īviles. Pirmojs tvaikonis aronahs $2\frac{1}{2}$ juhdses no Frasta, un esot labi apgahdats ar provjantu; pehdejais ir $5\frac{1}{2}$ juhdses no Frasta (pret Pleeneem, netahl no Tukuma), un gruhti sa- fneedsans.

Kā Skr. dīselsjēta stānzijsā teek Latvieschū waloda zeenita, to peerahdihs schahds atgadījums: Preeskā lab-dahm 2 nedelāhūm minetā stānzijsā, pēc kāses peegahjīs, pa-sneedsu 3-rublu gabalu un luhdsu weenu biletī us Rigu. Kafeers S. lungā issweesch diwas biletēs. Es isskaidroju, ka esmu tik weenu biletī prāssis. Tadehk luhdsu, lai nem-otru atpakaļ un man isdod eeturēto naudu. Kafeeris to darija gan, bet nolamaja mani par lopu. Pirmā azu-mirkli nemas newareju saprost, kamdehk kafeera lungā mani godina ar scho firmo, miļlo nošaukumu; es tātshu nebiju dewis eemesla us sašķaitšanos. Bet kahdu minuti wehlak dabuju nofahrst, ka tāds rets gods man nahzahs tamdehk, ka biju tik nepriktīgs. Kafeera lungu newis pa-schihdissi, bet pa latviski ušrunat; jo tāi pašchā brihdi redseju, ka daschi Israēla behrni biletēs nemdāni „isbin-gejabs“ un isstrihdejabs ar kafeeri, pēc kām šis it jaunri un laipni mahzeja isturetes. Nebuhtu nemas wajadīgs, scho neeku wasat pa laikraksteem, tadehk ka wajadīgā weetā nodewu fuhdsibū; gribu tik zeen. Iafitojeem padomu dot, ja warbuht kahdam gadahs darīshanas ar mineto kafeera leelkungu, tad — ja pats neprot Schihdu walodās un negrib dīsredet rupjibas — lai biletēs isnemšanu usdod kah-dam Schihdinam, kuru Skr. stānzijsā nelad netruhīst; par 2—3 kapeikahm dīseramas naudas ušdewums tiks us mata isdarīts. — Jau senak biju dīsrejīs, ka Skr. stānzijsā ar pašas cheereem loti rupji apejotēs, bet ka eerehdnis tilk tātli war aismirstees, to nebūhtu wiš domajis.

Ar noschehloßhanu japeesihmè, fa minets kaseers ir
Latweets . . . bet kaunig's Latweets. — Schel . . . tomebr,
neko darit, ja-apmeerinajahs kaut ar scho pateesibu, fa azi
Latweeshu tautai — tapat fa wisahm zitahm taatahm
noauld — ir fomi issahmijumi-hoschihosuk!

Domaju, daschi is zeen. Iaftajeem buhs eewehrojuschi, ka Baltijas dselszeli-eerehdni, pa leelakai dalai tee, kas peeder pee kaunigo Latweeschu sortes, beeschi ween isturahs nepeeklahjigi pret pasascheereem, luxi runa „bauru“ walodu; teescham, schaif sinā wint ir wairak attihstijuschees, nela tee, kuru abdā schleetahs eelhduschi. Kaunigu Latweeschu eerehdni war jau pasiht no tahleenes pee schihm diwahm sihnehm: 1) winsch aismirsti fawu godu pret sawu preeskhaneku, wina preeskha lozidamees ka tahrps un 2) aismirsti ween zumehr sawu peenahlumu pret tautasbrahli, ta preeskha lepni uspuhbdamees jeb rupjibas isgahsdams, it la grihetu „bourim“ israhbit, ta rupjibas peeder pee eerehdnu amata. — Vi fewischtu preeku jalozina, ka pa Gelsch-Kreewiju zelodams esmu eewehrojis tureenes dselszeli-eerehdnu peeklahjigu istureschanoš pret pasascheereem no wiſahm lauschu lahtahui. Waj nederetu S. fungam un winam lihdsigeem labak Gelsch-Kreewijos dselszeli-eerehdnu ſew par preeskhsbmi turet? „Schakahls.“

Dobeles prahwesta-apriņķa zeenijameem skolotajiem
stāoju, ka komisija, kas beidsnīcīgā skolotāju sapulzē Dobeles
iela želta debl tēcētēbalīgu dzeesmu išmēleschanas preefē
nahlamahs sapulzes marja mehnessi, izwēlejusi sħahdas
dzeesmas:

If Zimfes „Dseefmu-rota“ I. dokaś Nr. 2, 3, 12, 13, 39, 50^b; if II. dokaś Nr. 3, 8^b, 86^a, 68, 50, 30; if Dseefmu-krahjuma no I. wispahrigeem dseedašchanaš-fweht-seem Rigā „Teiz mana dwehfle to Rungu“ 10. lapu-pufē un „Tami Tehwam pateizam“ 16. lapu-pufē. — Dseefmas

